

Dosarul nr. 2r-259/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Elvira Ursachi

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 9, în proces de insolabilitate împotriva Cristinei Ursachi, Irinei Ursachi, Elvirei Ursachi și lui Oleg Ursachi cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit, ca fiind depus în afara termenului legal, apelul depus de Elvira Ursachi împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 31 octombrie 2019, ÎMGFL nr. 9, în proces de insolabilitate a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Ursachi, Irinei Ursachi, Elvirei Ursachi și lui Oleg Ursachi cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Întemeindu-și pretențiile în baza art. 512, 514, 530, 572, 602, 617 alin. (2) lit. a) Cod civil, art. 25 din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2020, art. 51 din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, pct. 17-18 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, art. 7, 9, 32, 33, 33¹, 38, 70 alin. (1), 73, 94, 96, 131 alin. (4), 166, 167, 174-177, 182⁵, 206 alin. (1), 248, 276² CPC, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Cristina Ursachi, Oleg Ursachi, Elvira Ursachi, Irina Ursachi în beneficiul său a datoriei pentru servicii locativ-comunale (deservire bloc locativ, transport deșeuri, deservire echipament tehnic) în sumă de 12 115,14 lei, a datoriei pentru servicii locativ-comunale (apă potabilă, apă menajeră) în sumă de 66 473,66 de lei, a datoriei pentru servicii locativ-comunale

(încălzire, prepararea apei calde) în sumă de 135 996,69 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1 000 de lei.

Prin hotărârea din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

Au fost încasate în mod solidar de la Cristina Ursachi, Irina Ursachi, Elvira Ursachi, Oleg Ursachi în beneficiul ÎMGFL nr. 9 din Chișinău, în proces de insolvență suma de 135 996,69 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice, suma de 12 115,14 lei cu titlu de datorie pentru servicii locativ-comunale (deservire bloc locativ, transport deșeuri, deservire echipament tehnic), suma de 66 473,66 de lei cu titlu de datorie pentru servicii locativ-comunale (apă potabilă, apă menajeră), suma de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 67 473,66 de lei.

A fost încasată în mod solidar de la Cristina Ursachi, Irina Ursachi, Elvira Ursachi, Oleg Ursachi în beneficiul statului suma de 6 437,56 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 23 noiembrie 2020, Elvira Ursachi a declarat apel împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Elvira Ursachi cu privire la repunerea în termen și restituit apelul, ca fiind depus în afara termenului legal.

La 3 martie 2021, Elvira Ursachi a declarat recurs împotriva încheierii din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului a invocat faptul că pe pagina web a instanței de judecată, data ședinței ce urma a avea loc era de 4 februarie 2021, însă cauza a fost examinată la 3 februarie 2021 în lipsa sa, nefiind citată și nici înștiințată legal, fapt prin care i-a fost lezat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 18 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 121), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 3 martie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii

instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum denotă actele cauzei, la 23 noiembrie 2020, Elvira Ursachi a declarat apel împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 86-87).

Se mai constată că, potrivit scrisorii de însoțire din 22 decembrie 2020 anexate la materialele dosarului, părțile au fost citate în ședința de judecată pentru data de 4 februarie 2021, ora 12:00 pentru examinarea chestiunii repunerii în termen a cererii de apel declarată de către Elvira Ursachi împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru (f. d. 100)

Este cert și faptul că prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declinată competența completului specializat în materie de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău și remis dosarul Președintelui Curții de Apel pentru redistribuire aleatorie judecătorilor completelor specializate în materie civilă de drept comun ale Curții de Apel Chișinău.

Ca urmare, conform fișei de repartizare repetată a dosarului, cauza a fost distribuită judecătorului raportor Virgiliu Buhnaci (f. d. 107).

Iar potrivit scrisorii de însoțire, urmare a redistribuirii cauzei, părțile au fost citate, pentru examinarea chestiunii repunerii în termen a cererii de apel declarată de către Elvira Ursachi împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, deja pentru data de 3 februarie 2021, ora 15:00 (f. d. 109).

Potrivit avizului de recepție anexat la materialele dosarului, plicul expediat în adresa Elvirei Ursachi a fost restituit cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 112-113).

Astfel, prin încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen și restituit apelul declarat de Elvira Ursachi (f. d. 115-120).

Verificând legalitatea încheierii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel cu încălcarea normelor de drept procedural.

În susținerea acestei concluzii se va reține că inițial părțile în proces au fost citate pentru data de 4 februarie 2021 ora 12:00 pentru examinarea chestiunii repunerii în termen a cererii de apel declarată de către Elvira Ursachi împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, ca ulterior, această dată să fie schimbată pentru 3 februarie 2021.

Instanța de recurs, examenând aceste circumstanțe, nu deduce raționamentul instanței de apel și necesitatea stabilirii unui alt termen pentru ședința de judecată preconizată și, ulterior, citarea părților pentru data de

3 februarie 2021, ora 15:00 pentru examinarea aceleași chestiuni, adică cu o zi înainte celei anunțate anterior.

Or, potrivit art. 191 alin. (1) CPC, judecătorul stabilește un alt termen pentru ședința de judecată, *și numai la cererea părților*, din motive temeinice, cum ar fi: a) imposibilitatea părților de a se prezenta în ședința de judecată la data fixată din motive ce nu depind de voința sa; b) cererea ambelor părți de a amâna ședința de judecată pentru a decide asupra încheierii unei tranzacții, inclusiv prin intermediul procesului de mediere.

Având în vedere norma legală precitată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că schimbarea termenului ședinței de judecată de către instanța de apel este un act arbitrar și abuziv care îngrădește părților dreptul la un proces echitabil, or, niciunul dintre motivele temeinice pentru o astfel de modificare a termenului în speță nu au fost întrunite.

Mai cu seamă, instanța de recurs învederează că termenul pentru ședința de judecată a fost modificat în sens restrictiv drepturilor procedurale ale părților, întrucât data ședinței de judecată a fost schimbată cu o zi înainte celei anunțate, atestându-se o discrepantă dintre termenele stabilite pentru ședințele de judecată.

Și asta în situația în care părțile au fost înștiințate în mod legal pentru ședința de judecată din 4 februarie 2021, inclusiv prin plasarea acestei date pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat inclusiv prin extrasul prezentat de către Elvira Ursachi la cererea de recurs.

Astfel fiind, este evident că prin emiterea încheierii din 3 februarie 2021, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participaților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare și, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din CPC.

În consecință, instanța de recurs reliefează că instanța de apel nu a garantat apelantei posibilitatea de a fi prezentă în ședința de judecată, de a participa la dezbaterile judiciare, de a da explicații pe cazul dat și de a înainta obiecții, după caz, potrivit art. 56, art. 382 și art. 384 CPC.

În acest sens, jurisprudența CtEDO accentuează necesitatea acordării posibilității justițiabililor de a-și pleda cauza cu eficiența dorită. Adicional, Colegiul accentuează că procesul echitabil presupune asigurarea, garantarea și respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor în proces.

Or, dreptul la un proces echitabil, așa cum apare enunțat în cuprinsul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, reprezintă o noțiune vastă, care înglobează garanții procedurale de care se bucură orice persoană în vederea valorificării drepturilor și libertăților sale. Contradictorialitatea procedurii este esențială pentru respectarea exigențelor unui proces echitabil, or, se poate deduce că contradictorialitatea procedurii nu reprezintă decât un aspect particular al egalității armelor, egalitate care implică dreptul de a avea acces la dosar, de a fi prezent la propriul proces, administrarea echitabilă a probelor, etc. Având în vedere că o procedură contradictorie presupune dreptul părților de a disputa orice

act, probă sau observație prezentate judecătorului și care pot influența decizia acestuia, este necesară asigurarea accesului la dosarul cauzei, dreptul părților de a fi prezente la propriul proces, dreptul acestora de a discuta/explica/combate poziția părții oponente.

În jurisprudența sa, CtEDO a punctat că citarea necorespunzătoare a părților de a participa la judecarea cauzei, a dus la încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *mutatis mutandis* Russu vs. Moldova, nr. 7413/05, § 27, 13 noiembrie 2008; Godorozea vs. Moldova, nr. 17023/05, § 31, 6 octombrie 2009 și Rassohin vs. Moldova, nr. 11373/05, § 34, 18 octombrie 2011).

Subsecvent, instanța de recurs notează că prin examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa apelantei, în situația în care instanța a decis convocarea participanții la proces în ședință prealabilă, în condițiile art 369 alin. (1¹) CPC, a fost încălcat și dreptul la apărare, garantat de art. 26 Constituție, care reprezintă principala garanție a unui proces echitabil, fără de care tranșarea litigiului în mod judicios nu ar fi posibilă.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea instanței de apel din 3 februarie 2021 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel de la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Elvira Ursachi.

Se casează încheierea din 3 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 9, în proces de insolvabilitate împotriva Cristinei Ursachi, Irinei Ursachi, Elvirei Ursachi și lui Oleg Ursachi cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic